

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА**

Кафедра менеджменту

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Гарант освітньої програми

Н.О. Вернюк

«31» 08 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОМЕРЦІЙНА ЛОГІСТИКА»**

Освітній рівень: Другий «магістерський»

Галузь знань: 07 «Управління і адміністрування»

Спеціальність: 073 Менеджмент

Освітня програма: Логістика

Факультет: Менеджменту

Умань – 2022 р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Комерційна логістика» для здобувачів вищої освіти спеціальності 073 Менеджмент освітньої програми Логістика. – Умань: Уманський НУС, 2022. – 15 с.

Розробник: Альошкіна Л.П. – к.е.н., доцент кафедри менеджменту

Альошкіна Л.П. Альошкіна

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри менеджменту

Протокол від « 31 » 08 2022 р. № 1 .

Завідувач кафедри

Новак

І.М. Новак

«31» 08 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією факультету менеджменту

Протокол від « 31 » 08 2022 р. № 1

Голова Гоменюк М.О. Гоменюк

« 31 » 08 2022 р.

© УНУС, 2022 рік

© Л. П. Альошкіна, 2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика навчальної дисципліни денна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 07 «Управління і адміністрування»	Обов'язкова
Модулів – 1	Спеціальність 073 «Менеджмент»	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		2-й
		Семестр
		1-й
Загальна кількість годин – 90		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 3	Освітній рівень Другий (магістерський)	18 год.
	Освітня програма «Логістика»	Практичні, семінарські
		22 год.
		Самостійна робота
		50 год.
Вид контролю: екзамен		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Особливу увагу за ринкових умов господарювання привертає до себе комерційна логістика. Ця сфера діяльності набуває в Україні все більшого практичного значення.

Комерційна логістика виступає як певна виробнича інфраструктура економіки. Вона базується на чіткій взаємодії попиту, поставок, виробництва, транспортування та розподілу продукції і починається з первинних джерел сировини або вироблення напівфабрикатів, продовжується в обігу матеріалів і напівфабрикатів у рамках виробничого процесу підприємства та завершується доставкою готової продукції споживачу для досягнення економічних цілей підприємця.

Метою навчальної дисципліни «Комерційна логістика» є забезпечення достатнього рівня компетенцій майбутніх спеціалістів у науковому обґрунтуванні та прийнятті оптимальних управлінських рішень з логістики із використанням сучасних інформаційних технологій.

Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі основні завдання:

- оволодіти основними положеннями, категоріями й закономірностями логістики, як сучасного наукового напрямку, головних підходів до формування комплексної програми підвищення конкурентоспроможності фірми з точки зору логістики як нової парадигми підприємницької діяльності;
 - набути навичок використання логістичного підходу до управління бізнес-процесом у різних сферах економіки;
 - сформуванню вміння оперативного і стратегічного управління закупівельною діяльністю торговельного підприємства;
 - оволодіти навичками прийняття оптимальних рішень щодо якісного сервісного обслуговування споживачів;
- формування вміння щодо системного пов'язування закупівлі товарів.

Предметом навчальної дисципліни є вивчення концептуальних засад комерційної логістики, основних принципів ефективного використання логістики в комерційній практиці підприємств, дослідження особливостей розвитку функціональних областей комерційної логістики та формування інформаційного забезпечення прийняття ефективних логістичних рішень.

Місце дисципліни у структурно-логічній схемі підготовки здобувачів вищої освіти: вивчення навчальної дисципліни «Комерційна логістика» базується на загальних знаннях, отриманих під час вивчення таких дисциплін як «Бізнес-планування», «Логістична інфраструктура», «Інформаційні системи і технології в управлінні організацією», «Логістичний менеджмент», «Фінансові потоки в логістичних системах». «Комерційна логістика» вивчається паралельно з дисциплінами «Антикризовий менеджмент», «Логістичний аутсорсинг», «Міжнародні транспортні перевезення», «Логістичний консалтинг», а також є однією з обов'язкових для вивчення освітніх компонентів.

Навчальна дисципліна «Комерційна логістика» дозволяє студентам **набути інтегральну компетентність:**

набуття теоретичних знань і практичних навичок з метою формування здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері логістичної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальних компетентностей:

- навички використання інформаційно-комунікаційних технологій для пошуку, оброблення, аналізу інформації з різних джерел та прийняття рішень.
- вміння виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові ідеї.

спеціальних компетентностей:

- здатність обирати та використовувати концепції, методи та інструментарій менеджменту, в тому числі у відповідності до визначених цілей та міжнародних стандартів;

- здатність встановлювати цінності, бачення, місію, цілі та критерії, за якими організація визначає подальші напрями розвитку, розробляти і реалізовувати відповідні стратегії та плани;

- здатність до ефективного використання та розвитку ресурсів організації;

- здатність формувати людські якості та демонструвати їх в процесі управління людьми;

- здатність використовувати психологічні технології роботи з персоналом;

- здатність аналізувати й структурувати логістичні проблеми організації, приймати ефективні управлінські рішення щодо логістики та забезпечувати їх реалізацію.

Навчальна дисципліна «Комерційна логістика» дозволяє студентам **набути таких програмних результатів навчання:**

- ідентифікувати логістичні проблеми в організації та обґрунтовувати методи їх вирішення;
- планувати логістичну діяльність організації в стратегічному та тактичному розрізах;
- застосовувати спеціалізоване програмне забезпечення та інформаційні системи для вирішення задач управління логістикою в організаціях;
- демонструвати лідерські навички та вміння працювати у команді, взаємодіяти з людьми, впливати на їх поведінку для вирішення професійних задач;
- забезпечувати особистий професійний розвиток та планування власного часу.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1

Методологічні засади комерційної логістики

Тема 1. Комерційна логістика як напрям підвищення конкурентоспроможності підприємств

Поняття та зміст комерційної логістики. Основні функції комерційної логістики. Принципи, цілі та завдання комерційної логістики. Тенденції розвитку комерційної логістики. Механізм впливу комерційної логістики на підвищення конкурентоспроможності підприємства. Сучасні концепції комерційної логістики.

Тема 2. Логістична концепція управління товарорухом

Особливості поточкових процесів в виробничо-комерційної діяльності. Характерні риси та елементи процесу товароруху. Основи організації управління рухом товарів. Посередники в системі управління рухом товарів. Вибір каналів розподілу. Фізичний розподіл і обробка замовлень. Результативні показники розподілу. Організація господарських зв'язків і виконання замовлень.

Тема 3. Матеріальні запаси як елемент комерційної логістики

Необхідність і роль запасів в системі логістики. Основні категорії запасів і їх функціональне призначення. Поняття якості і надійності обслуговування. Принципи формування політики обслуговування клієнтури. Характеристики та показники надійності обслуговування.

Тема 4. Управління запасами в логістичній системі

Принципи розміщення запасів. Стратегія вибору системи розміщення страхових запасів. Моделі і методи оперативного регулювання запасів. Поняття і сутність системи управління запасами «точно-в-термін». Проблеми

поповнення запасів продукції на складах системи розподілу. 6. Принципи вибору системи управління запасами. Поняття про одно- і дворядну класифікації товарів «А - В - С».

Тема 5. Розробка стратегії логістичного управління виробничо-комерційної діяльністю підприємства (фірми)

Функції та організаційні структури управління логістикою на підприємстві. Функціональна взаємодія логістики з основними видами діяльності і політикою фірми. Місце і роль служби логістики в розробці політики і стратегії управління діяльністю фірми. Розробка логістичної стратегії і оцінка інвестиційних проектів. Стратегія зниження трансакційних витрат.

Тема 6. Основи проектування систем руху товару

Аналіз ризику в довгостроковому плануванні і страхування процесу руху товару. Методи аналізу логістичних рішень за програмою розвитку системи руху товару. Параметри ринкової діяльності та їх вплив на вибір напрямків розвитку систем руху товару. Поняття про розподіл сукупного попиту на товари. Оцінка і аналіз змін в рівні попиту. Прогноз попиту і його вплив на вибір логістичних рішень.

Тема 7. Логістичний менеджмент в ланцюгах поставок

Терміни, які використовуються в управлінні матеріальними потоками в сфері дистрибуції. Типи посередників, що функціонують в дистрибуції, і їх функції. Основні функції логістичного менеджменту фірми і сучасні особливості в дистрибуції. Класифікація, структура логістичних каналів і дистрибутивних мереж. Фактори, що визначають структуру логістичних каналів і дистрибутивних мереж. Залежність структури дистрибутивної мережі і схем можливих логістичних каналів від видів продукції в дистрибуції. «Золоті правила» дистрибуції.

Тема 8. Удосконалення торговельних систем на базі концепції логістики

Поняття торгової системи і особливості її функціонування в сучасних умовах. Мета раціоналізації торгівлі на базі концепції логістики. Принципи та методи логістичної раціоналізації торгових систем. Застосування логістичного методу при організації руху товарів при впровадженні систем автоматизованої ідентифікації штрихових товарних кодів. Системи «виштовхування» і систему «витягування» товарів. Практичне впровадження системи «Швидкого реагування». Перспективи розвитку торговельних систем на базі логістики. Особливості управління логістичними ланцюгами поставок в торгівлі.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовні модулі	Кількість годин			
	Всього	Лекції	Практичні	Самостійна робота
1	2	3	4	5
Модуль 1				
Змістовий модуль 1				
Методологічні засади комерційної логістики				
Тема 1. Комерційна логістика як напрям підвищення конкурентоспроможності підприємств	10	2	2	6
Тема 2. Логістична концепція управління товарорухом	10	2	2	6
Тема 3. Матеріальні запаси як елемент комерційної логістики	10	2	2	6
Тема 4. Управління запасами в логістичній системі	10	2	2	6
Тема 5. Розробка стратегії логістичного управління виробничо-комерційної діяльністю підприємства (фірми)	14	2	6	6
Тема 6. Основи проектування систем руху товару	10	2	2	6
Тема 7. Логістичний менеджмент в ланцюгах поставок	14	4	4	6
Logistics management in supply chains				
Тема 8. Удосконалення торговельних систем на базі концепції логістики	12	2	2	8
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	90	18	22	50
<i>Усього годин</i>	90	18	22	50

5. Перелік тем практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Комерційна логістика як напрям підвищення конкурентоспроможності підприємств	2
2	Логістична концепція управління товарорухом	2
3	Матеріальні запаси як елемент комерційної логістики	2
4	Управління запасами в логістичній системі	2
5	Розробка стратегії логістичного управління виробничо-комерційної діяльністю підприємства (фірми)	6
6	Основи проектування систем руху товару	2
7	Логістичний менеджмент в ланцюгах поставок Logistics management in supply chains	4
8	Удосконалення торговельних систем на базі концепції логістики	2
	Разом	22

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Комерційна логістика як напрям підвищення конкурентоспроможності підприємств	6
2	Логістична концепція управління товарорухом	6
3	Матеріальні запаси як елемент комерційної логістики	6
4	Управління запасами в логістичній системі	6
5	Розробка стратегії логістичного управління виробничо-комерційної діяльністю підприємства (фірми)	6
6	Основи проектування систем руху товару	6
7	Логістичний менеджмент в ланцюгах поставок	6
8	Удосконалення торговельних систем на базі концепції логістики	8
	Разом	50

7. Методи навчання

Для вивчення курсу «Комерційна логістика» використовуються традиційні методи навчання. Вивчення навчальної дисципліни здійснюється шляхом проведення тематичних, проблемних лекцій; практичних і семінарських занять із проведенням презентацій, дискусій, круглих столів, вирішення професійно-орієнтованих задач; інтерактивних занять; індивідуальних занять із підготовкою рефератів, науково-дослідних робіт, розв'язання конкретних ситуацій; консультації з викладачами; самонавчання на основі конспектів, посібників та іншої рекомендованої літератури, навчальних мультимедійних матеріалів, через електронне модульне середовище навчального процесу Moodle.

Індивідуальна робота студентів при вивченні курсу проводиться у таких формах: підготовка до практичних занять, контрольних робіт, модульно-рейтингового контролю; вивчення тем або окремих питань, що виносяться для самостійної роботи; ознайомлення із законодавчими та нормативними актами України; підготовка до екзамену.

8. Методи контролю

Для ефективної перевірки рівня засвоєння студентами знань, умінь та навичок з навчальної дисципліни «Комерційна логістика» використовуються рейтингова система оцінювання, яка передбачає усне і письмове опитування; поточний модульний контроль; презентація науково-дослідних, проблемних робіт, рефератів; екзамен.

Система оцінювання знань, вмінь і навичок студентів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять.

З навчальної дисципліни «Комерційна логістика» перевірка й оцінювання знань студентів проводиться в таких формах: оцінка роботи під час семінарських та практичних занять; оцінка виконаних індивідуальних науково-дослідних завдань та самостійної роботи; підсумковий контроль у формі екзамену.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний (модульний) контроль								Підсумковий контроль	Сума
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	30	100
8	8	8	8	10	8	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену та курсової роботи	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D	задовільно	
60 – 63	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
1 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендована література

Базова

1. ДударТ. Г., Волошин Р. В. Основи логістики: навч. посіб. К.: Центр учбової літератури, 2012. 176 с.
2. Ільченко Н. Б. Логістичні стратегії в торгівлі : монографія. Київ : КНТЕУ, 2016. 431 с.
3. Колодізева Т.О., Руденко Г.Р. Методичне забезпечення оцінки ефективності логістичної діяльності підприємств: монографія. Х.: Вид. ХНЕУ, 2012. 292 с.
4. Короленко Н. В. Управління якістю логістичних процесів на підприємствах: інтегральна парадигма. *Ефективна економіка*. 2013. № 11. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=2494>
5. Крикавський Є., Похильченко О., Фертч М. Логістика та управління ланцюгами поставок: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. 848 с.
6. Льовкін Г.Г. Комерційна логістика : навчальний посібник Київ : «Директ-Медіа», 2018 205с.
7. Мазаракі А. А. Комерційна логістика : навч. посіб. за ред. А. А. Мазаракі. К. : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2013. 408 с.
8. Перебийніс В.І., Дроботя Я.А. Логістичне управління запасами на підприємствах: монографія. Полтава. ПУЕТ, 2012. 279 с.
9. Смиринський В.В. Комерційна логістика державних закупівель. Тернопіль. Карт-Бланш. 2004, 390 с. 5.
10. Торговельна логістика. Навч.посіб. / П.Ю.Балабан, Н.М.Тягунова, В.І.Місюкевич, Н.І.Михайлюкова. К.: Центр учбової літератури. 2014. 148 с.
11. Тридід О.М., Таньков К.М. Комерційна логістика. Х. ІНЖЕК, 2005, 224 с.

Допоміжна

1. Балабан П.Ю, Тягунова Н.М. Торгівельна логістика : навч. посіб. К. : Центр учбової літератури, 2014. 148 с..
2. Логістика : навчальний посібник [Електронний ресурс] / О.В. Безсмертна, О. О. Мороз, Т. М. Білоконь, І. В. Шварц. Вінниця : ВНТУ, 2018, (PDF, 161 с.)
3. Марченко В.М., Шутюк В.В. Логістика : Підручник. К.: Видавничий дім «Артек», 2018. 312 с.
4. Перезовова І. В., Сакун А. Ж. Логістична концепція виробничо-промислового підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. 2017. Вип. 14(2). С. 58-64.
5. Поліщук І. І., Довгань Ю. В. Логістична компетентність як складова ефективності логістики. *Modern Economics*. 2021. № 28(2021). С.

127-133.

6. Пономаренко В.С., Таньков К.М., Лепейко Т.І Логістичний менеджмент: підручник / за ред. д-ра екон. наук проф. В.С. Пономаренка. Х. : ВД «ІНЖЕК», 2010. 482 с.

7. Сокур, І. М. Транспортна логістика. Навч. пос. [для студ. Вищ. Навч. закл.] / І. М. Сокур, Л. М. Сокур, В. В. Герасимчук К.: Центр учбової літератури, 2009. 222 с.

8. Ткаченко А.М., Севастьянов Р.В. Роль збутової логістики в управлінні комерційним, каналним і фізичним розподілами готової продукції. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки.* № 1, 2021. С. 188-191.

3. Федченко С. В. Комерційна логістика торгового підприємства [Електронний ресурс] / // Молодий вчений. 2020. № 10(2). С. 205-208. Режим доступу: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2020_10\(2\)_7](http://nbuv.gov.ua/UJRN/molv_2020_10(2)_7)

Шишкін В. О., Бахметова Я. Ю. Перспективи використання логістичної стратегії як умова забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Modern Economics.* 2019. № 14(2019) .С. 296-300.

4. Logistics Labor Shortages and Automatization <https://www.forbes.com/sites/stevebanker/2019/01/05/supply-chain-trends-to-watch-in-2019/#38baf1bb323d>.

Maciej Bielecki, Barbara Galinska. Total logistics management concept and principles in manufacturing enterprise. Retrieved from <file:///c:/users/user/downloads/5930-article%20text-18290-1-10-20171201.pdf>.

11. Інформаційні ресурси

1. <http://ukrlogistica.com.ua/> - Журнал "Дистрибуція і логістика".
 3. <http://translog.com.ua/> - Журнал «Транспорт і логістика».
 4. <http://www.logist.org.ua/> - «Логістика. Практика управління».
 5. <http://www.logist.com.ua/> - «Логіст – Ваш гід в світі логістики».
 6. <http://www.proretail.info/> - PRORetail. 7. <http://l2b.ua/> «Інформаційно-логістичний портал L2B».
 8. <http://www.ula-online.org/index.php> 22 - «Українська логістична асоціація».
- <http://www.ukrlogist.com/> - Укрлогіст.

12. Зміни у робочій програмі на 2022 рік

Відповідно до навчального плану в 2022 році в робочій програмі внесено зміни до структури навчальної дисципліни. Оновлено список рекомендованої літератури до вивчення освітньої компоненти.